

## МЕХАНІЗМ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ: СУТНІСНИЙ ВИМІР

**Котелевць Д. О.**, кандидат економічних наук, здобувач, Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая, м. Київ, Україна  
e-mail: d.kotelevets21@gmail.com  
ORCID ID: 0000-0001-7778-6038

***Анотація.** У статті поглиблено теоретичні положення щодо функціонування та розвитку механізму державного регулювання економіки в частині уточнення сутності такого механізму. Це було реалізовано через аналіз наукових робіт, у яких вивчається зміст суголосних економічних понять, та конкретизацію сутності таких категорій, як «механізм», «державне регулювання», «механізм державного регулювання», «державне регулювання економіки». У результаті дослідження було запропоновано механізм державного регулювання економіки розглядати як впорядковану систему взаємопов'язаних компонентів, а саме методів, інструментів, форм та принципів, які використовуються і можуть бути застосовані органами державної влади, місцевого самоврядування для здійснення впливу на економічну поведінку суб'єктів господарювання.*

***Ключові слова:** механізм, державне регулювання, державне регулювання економіки, економічний суб'єкт, економічна поведінка.*

## THE MECHANISM OF STATE REGULATION OF THE ECONOMY: THE ESSENTIAL DIMENSION

**Kotelevets Dmytro**, PhD (Economics), Doctoral Student (Economics), IHE «Academician Yuriy Bugay International Scientific and Technical University», Kyiv, Ukraine  
e-mail: d.kotelevets21@gmail.com  
ORCID ID: 0000-0001-7778-6038

***Abstract.** The mechanism of state regulation of the economy is an integral component of the economic mechanism and plays one of the key roles in the development of the national economy. By its nature, such a mechanism is an extremely complex object that unites a significant number of subjects, including all economic subjects, concepts, structural elements and functions primarily to influence the economic behavior of such subjects. It is the significant number of types of economic activity carried out by households, business structures, state authorities in various spheres and branches of the national economy, the relationships between them that determine the complexity of the mechanism of state regulation and the importance of its research in order to find ways to increase the efficiency of its functioning. This determines the need for conducting new theoretical and applied studies in this direction. The article deepens the theoretical provisions of the functioning and development of the mechanism of state regulation of the economy in terms of clarifying the essence of such a mechanism. This was realized through the analysis of scientific works, which study the content of consonant economic concepts and specify the essence of such categories as "mechanism", "state regulation", "mechanism of state regulation", "state regulation of the economy". The results of the conducted research allow us to assert that the issue of ensuring the effectiveness of state regulation of the economy is extremely complex and largely determines the level of socio-economic development of all modern developed countries, allowing us to ensure their competitiveness on the world markets of goods, services, raw materials and capital. As a result, it was proposed to consider the mechanism of state regulation of the economy as an ordered system of interrelated components, namely, methods, tools, forms and principles that are used and can be applied by state authorities and local governments to influence the economic behavior of business entities.*

***Keywords:** mechanism, state regulation, state regulation of the economy, economic subject, economic behavior.*

**JEL Classification: O100.**

**Постановка проблеми.** Механізм державного регулювання економіки є невід'ємною складовою економічного механізму і відіграє одну з ключових ролей у розвитку національного господарства. У сучасних умовах державне регулювання економіки здійснюється фактично в усіх країнах світу й відбувається це на основі використання складного механізму такого регулювання. Нині важко уявити економіку будь-якої країни без втручання органів державної влади у господарські відносини, що обумовлюється об'єктивною необхідністю використання зазначеного типу регулювання для створення умов активного розвитку національної економіки.

За своєю природою механізм державного регулювання економіки є надзвичайно

складним об'єктом, який об'єднує значну кількість суб'єктів, включаючи всіх суб'єктів господарювання, концепції, структурні елементи, і функціонує насамперед для здійснення впливу на економічну поведінку таких суб'єктів. Саме значна кількість видів економічної діяльності, яку здійснюють домогосподарства, підприємницькі структури, органи державної влади в різних сферах та галузях національного господарства, відносини між ними, які формуються в економічному просторі країни, різний спектр уже розроблених та апробованих на практиці методів, інструментів впливу на такі відносини визначають складність механізму державного регулювання та важливість його вивчення з метою пошуку напрямів підвищення ефективності його функціонування. Це й зумовлює необхідність проведення нових теоретичних та прикладних досліджень у цьому напрямку.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** До вчених, які проводили наукові дослідження у сфері функціонування і розвитку механізму державного регулювання економіки, належать: В. Адамівська, О. Бородин, А. Вікнянська, Л. Головка, О. Гонга, Л. Дідківська, І. Дроботенко, М. Дубина, А. Жаворонок, М. Корецький, О. Кравченко, В. Мельник, О. Мірошніченко, П. Нікіфоров, В. Приходько, О. Попело, О. Сенишин, О. Тарнавська, В. Ткачук, Н. Холявко, О. Чечель, К. Шапошников, С. Шкарлет та ін.

**Відокремлення невирішених раніше частин загальної проблеми.** Попри численні наукові розробки в частині вивчення особливостей механізму державного регулювання економіки, актуальними, враховуючи змінність економічного середовища, залишаються питання поглиблення теоретичних положень розвитку такого механізму, уточнення його сутності.

**Мета дослідження** – розглянути та поглибити теоретичні положення щодо функціонування механізму державного регулювання економіки в частині уточнення його сутності.

**Основний матеріал.** Розглянемо зміст механізму державного регулювання економіки. Для цього спочатку проведемо аналіз сутності таких категорій, як «механізм», «державне регулювання», «механізм державного регулювання», «державне регулювання економіки». Далі розглянемо вже сформовані в науковій літературі підходи до розгляду сутності «механізму державного регулювання економіки» і конкретизуємо авторський підхід до трактування змісту цього механізму.

Отже, категорія «механізм» є універсальною за своєю сутністю і використовується в багатьох науках. Звичайно, історично так склалося, що передусім ця дефініція виникла й активно застосовувалася саме в технічних науках для вивчення фізичних закономірностей функціонування та розвитку матеріальних об'єктів. Наприклад, у Словнику іншомовних слів надається таке визначення окресленої категорії: «механізм – пристрій, що передає або перетворює рух; прилад» [1]. Проте згодом розуміння сутності механізму розширилося в результаті ускладнення об'єктів, які досліджувалися, винайдення складніших законів і закономірностей існування нашого світу. Поступово механізм почали розглядати як зібраний образ системи взаємопов'язаних елементів, які у своїй сукупності дозволяють досягти певної мети та здійснювати притаманні такій системі функції. Саме тому сформувався також ще один підхід до розгляду сутності «механізму – як внутрішньої будови, системи чогось; устрою» [1].

З часом ученими було встановлено, що механізми існують не лише у функціонуванні матеріального світу, але й на їх основі функціонують і розвиваються суспільні системи, оскільки в основі їх існування також знаходиться значна кількість різних за своєю структурою компонентів, які взаємодіють між собою з певною єдиною метою. Поступово науковці почали використовувати дефініцію «механізм» для опису закономірностей існування і суспільних систем, включаючи економічні складні макросистеми. Саме тому нині сутність «механізму» прийнято розглядати в більш широкому сенсі, а саме «механізм – система, пристрій, спосіб, що визначають порядок певного виду діяльності» [2, с. 355], «спосіб функціонування, система засобів впливу» [3]. Отже, можна конкретизувати, що механізм – це впорядкована система елементів, які взаємодіють між собою з метою реалізації спільних функцій та досягнення конкретної єдиної мети.

Перейдемо до розгляду змісту категорії «державне регулювання». Значимо, що в науковій літературі нині є значна кількість підходів до розуміння сутності цієї дефініції. Наприклад, А. Дякон визначає державне регулювання як «сукупність форм і методів цілеспрямованого впливу державних установ та організацій на розвиток суспільного способу виробництва з метою стабілізації та пристосування до умов, що змінюються» [4].

В. А. Ткачук, О. В. Мірошніченко надають таке трактування сутності державного регулювання – це «вплив держави в особі державних органів на економічні об'єкти і

процеси і осіб, які беруть участь в них» [5, с. 49]. О. М. Кравченко зауважує, що «державне регулювання здійснюється для надання процесам організованого характеру, упорядкування дій економічних суб'єктів, забезпечення дотримання законів, державних і громадських інтересів» [6]. Отже, державне регулювання безпосередньо пов'язано з діями органів державної влади, місцевого самоврядування в частині здійснення впливу на поведінку різних типів соціальних систем.

Зауважимо, що державне регулювання притаманне у наш час не лише функціонуванню економічних систем у суспільстві, але й інших складових його функціонування – політичних, соціальних, екологічних систем тощо. Відповідно це й зумовлює існування загального механізму державного регулювання, у структурі якого процеси впливу на економічну поведінку суб'єктів господарювання займають лише певну частку. В. П. Приходько, розглядаючи питання функціонування механізму державного регулювання та управління економічною безпекою, зауважує, що механізм державного регулювання – це сукупність функцій, етапів і послідовних процедур регуляторного впливу на організаційну систему, що супроводжується досягненням певного результату цього впливу, який може бути зіставлений з індикаторами, показниками для визначення рівня досягнення управлінських (програмних) цілей функціонування системи [7, с. 8]. І. В. Дроботенко констатує, що «механізм державного регулювання – здійснення державою комплексних заходів (організаційних, правових, економічних тощо) у сфері соціальних, економічних, політичних, духовних та інших суспільних процесів та явищ з метою їх упорядкування чи для зміни й розвитку суспільних явищ або їх зв'язків» [8, с. 98].

Розглядаючи сутність категорії «державне регулювання економіки», зазначимо, що нині в науковій літературі існує безліч різнобічних концепцій щодо трактування змісту цієї дефініції. Наприклад, Л. І. Дідківська та Л. С. Головки стверджують, що «державне регулювання економіки – система заходів задля здійснення підтримуючої, компенсаційної та регулюючої діяльності держави, спрямована на створення нормальних умов ефективного функціонування ринку та вирішення складних соціально-економічних проблем розвитку національної економіки і всього суспільства» [9, с. 22]. В. С. Адамівська пропонує розглядати сутність державного регулювання економіки як «сукупність форм і методів цілеспрямованого впливу держави на розвиток суспільного способу виробництва (в т. ч. продуктивних сил, техніко-економічних, організаційно-економічних та соціально-економічних відносин) для його стабілізації та пристосування до умов, що змінюються» [10]. О. Б. Тарнавська стверджує, що «державне регулювання економіки – це системне втручання державних органів влади за допомогою різних методів та інструментів задля забезпечення виконання усіх своїх функцій і розвитку основних економічних процесів з метою забезпечення позитивних соціально-економічних результатів» [11, с. 232].

У межах статті державне регулювання економіки будемо розглядати як систему взаємопов'язаних компонентів, використовуючи які, органи державної влади та місцевого самоврядування мають здатність здійснювати вплив на функціонування економічних систем, господарських процесів, змінюючи економічну поведінку основних суб'єктів таких систем з метою виконання покладених на них функцій [12].

Важливість державного регулювання економіки не викликає в сучасному науковому світі будь-яких сумнівів, оскільки цілком зрозуміло, які функції сьогодні виконує держава і яка роль органів державної влади у формуванні та підтримці сприятливих, гармонійних умов для розвитку суспільства. Також цілком зрозуміло, що наявність державного регулювання економіки є обов'язковою умовою зростання соціально-економічного забезпечення громадян та підвищення рівня конкурентоспроможності країн на світових ринках товарів, послуг, сировини і капіталу. Проте важливо також усвідомлювати, що державне регулювання економіки є дійсно ефективним лише в умовах поєднання такого регулювання з об'єктивними ринковими законами функціонування та розвитку економічних систем. Саме пошук межі між окресленим регулюванням і ринковою економікою є важливою умовою забезпечення розвитку всього національного господарства будь-якої країни [13; 14]. Вищезазначене ще раз підкреслює складність пізнання державного регулювання економіки, розуміння особливостей такого регулювання, його доцільності й необхідності для забезпечення функціонування економічних систем різної природи.

У Господарському кодексі України у ст. 5 зазначено, що «правовий господарський порядок в Україні формується на основі оптимального поєднання ринкового саморегулювання економічних відносин суб'єктів господарювання та державного регулювання макроекономічних процесів, виходячи з конституційної вимоги відповідальності держави

перед людиною за свою діяльність та визначення України як суверенної і незалежної, демократичної, соціальної, правової держави» [15].

Враховуючи представлені вище теоретичні положення щодо розгляду сутності таких категорій, як «механізм», «державне регулювання», «державне регулювання економіки», проведемо більш детальне дослідження сутності механізму державного регулювання економіки. У табл. 1 представлено декілька концептуальних підходів до вивчення змісту цієї дефініції.

Таблиця 1

Наукові підходи до розгляду сутності категорії  
«механізм державного регулювання економіки»

Зміст визначення	Джерело
Механізм державного регулювання економіки – комплекс взаємопов’язаних і взаємоузгоджених методів, інструментів та форм забезпечення цілеспрямованого регулювального впливу держави [16, с. 419]	Nikiforov P., Zhavoronok A., Marych M., Bak N., Marusiak N. State policy regulation conceptual principles of public-private partnership development. <i>Cuestiones Políticas</i> . 2022. 40(73). P. 417-434.
Механізм державного регулювання економіки – система засобів, важелів, методів і стимулів, за допомогою яких держава регулює економічні процеси, забезпечує реалізацію соціально-економічних функцій [17, с. 16].	Корецький М. Х. Державне регулювання аграрної сфери у ринковій економіці: монографія. Київ : Вид-во УАДУ, 2002. 260 с.
Механізм державного регулювання економіки – технологія впливу держави на економіку, послідовність її дій в цьому напрямі. Цей «механізм» включає в себе суб’єкта та об’єкта регулювання; мету та завдання регулювання; принципи та методи регулювання; певну послідовність заходів регулювання та контроль за їх виконанням; оцінку наслідків здійснення певних регуляторних впливів держави на економіку [18, с. 153].	Viknianska A., Kharynovych-Yavorska D., Sahaidak M., Zhavoronok A., Filippov V. Methodological approach to economic analysis and control of enterprises under conditions of economic systems transformation. <i>Naukovyi Visnyk Natsionalnoho Hirnychoho Universytetu</i> . 2021. Vol. 4. P. 150-157.
Механізм державного регулювання економіки – система, яка становить компонентну структуру. Її складовими є цілі, завдання, принципи, функції, суб’єкти й об’єкти, методи та форми державного регулювання економіки, які у своїй взаємодії та взаємозв’язку обумовлюють економічну політику країни, реалізація якої сприятиме досягненню стратегічної мети та виконанню регулюючої функції держави у сфері державного управління [19, с. 238].	Shaposhnykov K., Holovko O. Public regulation and administration in the sphere of small business. <i>Baltic Journal of Economic Studies</i> . 2019. Vol. 5(4). P. 236-242.

<p>Механізм державного регулювання економіки – головний елемент економічної системи суспільства, який включає сукупність основних напрямів, форм і методів цілеспрямованого впливу державних і наддержавних органів управління на її функціонування і розвиток задля стабілізації та пристосування до умов, що змінюються [20, с. 57].</p>	<p>Марухленко О. В. Механізм державного регулювання економіки: сутнісний аспект. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2017. № 2(2). С. 56-59</p>
<p>Механізм державного регулювання економіки – сукупність різноманітних важелів, інструментів, за допомогою яких держава веде економічну діяльність [21].</p>	<p>Shaposhnykov K., Kochubei O., Grygor O., Protsenko N., Vyshnevskia O., Dzyubina A. Organizational and Economic Mechanism of Development and Promotion of IT Products in Ukraine. Estudios de economía aplicada. 2021. Vol. 39(6).</p>
<p>Механізм державного регулювання економіки повинен бути унікальним, адаптованим до будь-яких змін напрямів, мети і цілей державної економічної політики [22, с. 42].</p>	<p>Zhavoronok A., Chub A., Yakushko I., Kotelevets D., Lozychenko O., Kupchyshyna O. Regulatory Policy: Bibliometric Analysis Using the VOSviewer Program. International Journal of Computer Science and Network Security. 2022. Vol. 22(1). P. 39-48.</p>
<p>Механізм державного регулювання економіки – комплекс методів, інструментів та форм забезпечення цілеспрямованого регулювального впливу держави, які обов’язково між собою взаємопов’язані та взаємоузгоджені [23, с. 144].</p>	<p>Zhavoronok A., Kosach I., Duka A., Starchenko G., Myhaylovska O. Socioeconomic viability of public management in the context of European integration processes. Administratie si Management Public. 2020. 35. P. 139-152.</p>
<p>Механізм державного регулювання економіки – це система, яка забезпечує формування і визначення сприятливих економічних, організаційних, правових та інших умов розвитку економічного потенціалу й підвищення ефективності його використання, а також надання державної цінової, фінансової та інших видів допомоги національним товаровиробникам [24, с. 616].</p>	<p>Zhavoronok A., Popelo O., Shchur R., Ostrovska N., Kordzaia N. The role of digital technologies in the transformation of regional models of households’ financial behavior in the conditions of the national innovative economy development. Ingénierie des Systèmes d’Information. 2022. Vol. 27. No. 4. P. 613-620.</p>

*Джерело: складено автором за матеріалами [16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24]*

Отже, враховуючи представлені у табл. 1 наукові підходи до розгляду сутності категорії «механізм державного регулювання економіки», можна конкретизувати сутність цієї категорії, а саме: механізм державного регулювання економіки – це впорядкована система взаємопов’язаних компонентів, а саме методів, інструментів, форм та принципів, які використовуються і можуть бути застосовані органами державної влади, місцевого

самоврядування для здійснення впливу на економічну поведінку суб'єктів господарювання.

Досить часто в науковій літературі можна зустріти отождолення таких понять, як «державне регулювання економіки» та «механізм державного регулювання економіки». Дійсно, ці категорії є досить схожими за своїм змістом. Проте між ними є певна відмінність. Насамперед вона полягає в самому погляді вченого при дослідженні процесів державного регулювання економіки. Саме це регулювання є за своїм змістом статичною системою, яка являє собою онтологічно притаманну такому регулюванню сукупність елементів. Якщо розглядати сутність механізму державного регулювання економіки, то в такому випадку акцент дослідження зміщується в напрямку аналізу структури такого регулювання, конкретизації його методів, їх взаємозв'язку. Тобто вивчається внутрішня будова зазначеного типу регулювання, особливості використання різних інструментів для здійснення впливу на поведінку економічних суб'єктів. Також, вивчаючи механізм державного регулювання економіки, значна увага може приділятися питанням формування моделі такого регулювання, її подальшої реалізації [25].

**Висновки.** Отже, у межах статті розглянуто сутність механізму державного регулювання економіки. Для цього було конкретизовано зміст таких дефініцій, як «механізм», «державне регулювання», «механізм державного регулювання», «державне регулювання економіки». Проведене дослідження дозволяє стверджувати, що питання забезпечення ефективності державного регулювання економіки дуже складні й визначають значною мірою рівень соціально-економічного розвитку всіх сучасних розвинутих країн, дозволяють забезпечити їхню конкурентоспроможність на світових ринках товарів, послуг, сировини та капіталів.

У результаті дослідження запропоновано розглядати механізм державного регулювання економіки як впорядковану систему взаємопов'язаних компонентів, а саме методів, інструментів, форм та принципів, які використовуються і можуть бути застосовані органами державної влади, місцевого самоврядування для здійснення впливу на економічну поведінку суб'єктів господарювання.

Перспективним дослідженням у напрямку пізнання особливостей функціонування механізму державного регулювання економіки може бути вивчення структури такого механізму, конкретизації його форм, методів, інструментів та принципів.

### Список літератури

1. Глумачний словник іншомовних слів. URL: <https://www.jnsm.com.ua/cgi-bin/u/book/sis.pl?Qry=%CC%E5%F5%E0%ED%В3%E7%EC> (дата звернення 26.08.2022).
2. Економічна енциклопедія : у трьох томах. Т. 2 / редкол.: С. В. Мочерний (відп. ред.) та ін. Київ : Видавничий центр «Академія», 2001. 848 с.
3. Djakona A., Kholiavko N., Dubyna M., Zhavoronok A., Fedyshyn M. Educational dominant of the information economy development: a case of Latvia for Ukraine. *Economic Annals-XXI*. Vol. 192(7-8(2)). P. 108-124.
4. Dubyna M., Kholiavko N., Zhavoronok A., Safonov Yu., Krylov D., Tochylina Yu. The ICT sector in economic development of the countries of Eastern Europe: a comparative analysis. *WSEAS Transactions on Business and Economics*. 2022. 19. P. 169-185.
5. Ткачук В. А., Мірошніченко О. В. Методологічні основи державного регулювання. *Агросвіт*. 2015. № 5-6. С. 47-52. URL: [http://www.agrosvit.info/pdf/5-6\\_2021/8.pdf](http://www.agrosvit.info/pdf/5-6_2021/8.pdf) (дата звернення 20.09.2022).
6. Кравченко О. М. Теоретичні підходи до визначення поняття «механізм державного управління». *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2009. № 3. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/index.php?operation=1&iid=56> (дата звернення 01.10.2022).
7. Приходько В. П. Механізм державного регулювання та управління економічною безпекою. *Інвестиції: практика та досвід*. 2013. № 15. С. 6-8. URL: [http://www.investplan.com.ua/pdf/15\\_2013/3.pdf](http://www.investplan.com.ua/pdf/15_2013/3.pdf) (дата звернення 01.10.2022).
8. Дроботенко І. В. Основні механізми державного регулювання законотворчої діяльності. *Економіка та держава*. 2008. № 11. С. 97-99. URL: [http://www.economy.in.ua/pdf/11\\_2008/29.pdf](http://www.economy.in.ua/pdf/11_2008/29.pdf) (дата звернення 15.10.2022).
9. Дідківська Л. І., Головка Л. С. *Державне регулювання економіки : навч. посіб. перероб.* Київ : Знання-Прес, 2002. 214 с.
10. Адамовська В. С. *Механізм державного регулювання економіки та вибір напрямку*

економічної політики в сучасних умовах господарювання. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2017. № 4. URL: [http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis\\_nbuv/cgiirbis\\_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP\\_meta&C21COM=S&2\\_S21P03=FILA=&2\\_S21STR=Duur\\_2017\\_4\\_11](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Duur_2017_4_11) (дата звернення 15.10.2022).

11. Тарнавська О. Б. Особливості державного регулювання в умовах трансформації економіки України. Науковий вісник ЛНУВМБТ імені С. З. Гжицького. 2016. Т. 18, № 2 (69). С. 230-233.

12. Котелевець Д. О. Державне регулювання розвитку інфраструктури цифрової економіки: сутність та особливості реалізації. Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління. 2022. № 3. URL: <https://reicst.com.ua/pmt/article/view/2022-3-03-02> (дата звернення 15.09.2022).

13. Шапошников К. С. Вплив інституційного середовища на інноваційний розвиток економіки регіону. Причорноморські економічні студії. 2018. Вип. 29. С. 34-36.

14. Жаворонок А. В., Холяк Н. І. Становлення малого і середнього підприємництва у забезпеченні соціально-економічного розвитку національної економіки. Причорноморські економічні студії. 2020. Вип. 59-1. С. 62-67.

15. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15/print> (дата звернення 15.09.2022).

16. Nikiforov P., Zhavoronok A., Marych M., Bak N., Marusiak N. State policy regulation conceptual principles of public-private partnership development. Cuestiones Políticas. 2022. 40(73). P. 417-434.

17. Корецький М. Х. Державне регулювання аграрної сфери у ринковій економіці : монографія. Київ : Вид-во УАДУ, 2002. 260 с.

18. Viknianska A., Kharynovych-Yavorska D., Sahaidak M., Zhavoronok A., Filippov V. Methodological approach to economic analysis and control of enterprises under conditions of economic systems transformation. Naukovyi Visnyk Natsionalnoho Hirnychoho Universytetu. 2021. Vol. 4. P. 150-157.

19. Shaposhnykov K., Holovko O. Public regulation and administration in the sphere of small business. Baltic Journal of Economic Studies. 2019. Vol. 5(4). P. 236-242.

20. Марухленко О. В. Механізм державного регулювання економіки: сутнісний аспект. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2017. № 2(2). С. 56-59. URL: [https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/19856/1/O\\_Marukhlenko\\_VHNU\\_2\\_IS.pdf](https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/19856/1/O_Marukhlenko_VHNU_2_IS.pdf) (дата звернення 16.09.2022).

21. Shaposhnykov K., Kochubei O., Grygor O., Protsenko N., Vyshnevska O., Dzyubina A. Organizational and Economic Mechanism of Development and Promotion of IT Products in Ukraine. Estudios de economía aplicada. 2021. Vol. 39(6).

22. Zhavoronok A., Chub A., Yakushko I., Kotelevets D., Lozychenko O., Kupchyshyna O. Regulatory Policy: Bibliometric Analysis Using the VOSviewer Program. International Journal of Computer Science and Network Security. 2022. Vol. 22(1). P. 39-48.

23. Zhavoronok A., Kosach I., Duka A., Starchenko G., Myhaylovska O. Socioeconomic viability of public management in the context of European integration processes. Administratie si Management Public. 2020. 35. P. 139-152.

24. Zhavoronok A., Popelo O., Shchur R., Ostrovska N., Kordzaia N. The role of digital technologies in the transformation of regional models of households' financial behavior in the conditions of the national innovative economy development. Ingénierie des Systèmes d'Information. 2022. Vol. 27. No. 4. P. 613-620.

25. Гонта О. І., Дубина М. В., Пілевич Д. С. Формування комплементарної інвестиційної політики України: виклики глобалізації та вимоги економічної безпеки : монографія. Чернігів : Чернігівський державний інститут економіки і управління, 2013. 184 с.

## References

1. Interpretive dictionary of foreign words. Retrieved from <https://www.jnsm.com.ua/cgi-bin/u/book/sis.pl?Qry=%CC%E5%F5%E0%ED%B3%E7%EC>. [In Ukrainian].
2. Mochernyi, S. V. (2001). Ekonomichna entsyklopediia (Vol. 2). Kyiv: Vydavnychiy tsentr «Akademiia» [In Ukrainian].
3. Djakona, A., Kholiavko, N., Dubyna, M., Zhavoronok, A., & Fedyshyn, M. (2021).

Educational dominant of the information economy development: a case of Latvia for Ukraine. *Economic Annals-XXI*, 192(7-8(2)), 108-124.

4. Dubyna, M., Kholiavko, N., Zhavoronok, A., Safonov, Yu., Krylov, D., Tochylyna, Yu. (2022). The ICT sector in economic development of the countries of Eastern Europe: a comparative analysis. *WSEAS Transactions on Business and Economics*, 19, 169-185.

5. Tkachuk, V. A. & Miroshnychenko O. V. (2015). Methodological basis of state regulation. *Ahrosvit*, 5-6, 47-52. Retrieved from [http://www.agrosvit.info/pdf/5-6\\_2021/8.pdf](http://www.agrosvit.info/pdf/5-6_2021/8.pdf) [In Ukrainian].

6. Kravchenko, O. M. (2009). Theoretical approaches to the definition of the concept of "mechanism of state administration". *Derzhavne upravlinnia: udoskonalennia ta rozvytok*, 3. Retrieved from <http://www.dy.nayka.com.ua/index.php?operation=1&iid=56> [In Ukrainian].

7. Prykhodko, V. P. (2013). Mechanism of state regulation and management of economic security. *Investytsii: praktyka ta dosvid*, 15, 6-8. Retrieved from [http://www.investplan.com.ua/pdf/15\\_2013/3.pdf](http://www.investplan.com.ua/pdf/15_2013/3.pdf) [In Ukrainian].

8. Drobotenko, I. V. (2008). Main mechanisms of state regulation of law-making activity. *Ekonomika ta derzhava*, 11, 97-99. Retrieved from [http://www.economy.in.ua/pdf/11\\_2008/29.pdf](http://www.economy.in.ua/pdf/11_2008/29.pdf) [In Ukrainian].

9. Didkivska, L. I. & Holovko L. S. (2002). *Derzhavne rehuliuвання ekonomiky*. Kyiv: Znannia-Pres [In Ukrainian].

10. Adamovska, V. S. (2017). The mechanism of state regulation of the economy and the choice of the direction of economic policy in modern economic conditions. *Derzhavne upravlinnia: udoskonalennia ta rozvytok*, 4. Retrieved from [http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis\\_nbuv/cgiirbis\\_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP\\_meta&C21COM=S&2\\_S21P03=FILE=&2\\_S21STR=Duur\\_2017\\_4\\_11](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILE=&2_S21STR=Duur_2017_4_11) [In Ukrainian].

11. Tarnavska, O. B. (2016). Peculiarities of state regulation in the conditions of transformation of the economy of Ukraine. *Naukovyi visnyk LNUVMBT imeni S. Z. Gzhytskoho*, 18(2(69)), 230-233 [In Ukrainian].

12. Kotelevets, D. O. (2022). State regulation of the development of the infrastructure of the digital economy: the essence and peculiarities of implementation. *Problemy suchasnykh transformatsii. Serii: ekonomika ta upravlinnia*, 3. Retrieved from <https://reicst.com.ua/pmt/article/view/2022-3-03-02> [In Ukrainian].

13. Shaposhnykov, K. S. (2018). The influence of the institutional environment on the innovative development of the regional economy. *Prychornomorski ekonomichni studii*, 29, 34-36 [In Ukrainian].

14. Zhavoronok, A. V. & Kholiavko, N. I. (2020). Formation of small and medium entrepreneurship in ensuring social and economic development of the national economy. *Prychornomorski ekonomichni studii*, 59-1, 62-67 [In Ukrainian].

15. Verkhovna Rada of Ukraine. (2003). Economic code of Ukraine (Code № 436-IV, January 16). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15/print> [In Ukrainian].

16. Nikiforov, P., Zhavoronok, A., Marych, M., Bak, N., Marusiak, N. (2022). State policy regulation conceptual principles of public-private partnership development. *Cuestiones Políticas*, 40(73), 417-434.

17. Koretskyi, M. Kh. (2002). *Derzhavne rehuliuвання ahrarnoi sfery u rynkovii ekonomitsi*. Kyiv: Vyd-vo UADU [In Ukrainian].

18. Viknianska, A., Kharynovych-Yavorska, D., Sahaidak, M., Zhavoronok, A., & Filippov, V. (2021). Methodological approach to economic analysis and control of enterprises under conditions of economic systems transformation. *Naukovyi Visnyk Natsionalnoho Hirnychoho Universytetu*, 4, 150-157.

19. Shaposhnykov, K., Holovko, O. (2019). Public regulation and administration in the sphere of small business. *Baltic Journal of Economic Studies*, 5(4), 236-242.

20. Marukhlenko, O. V. (2017). Mechanism of state regulation of the economy: essential aspect. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu. Ekonomichni nauky*, 2(2), 56-59. Retrieved from [https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/19856/1/O\\_Marukhlenko\\_VHNU\\_2\\_IS.pdf](https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/19856/1/O_Marukhlenko_VHNU_2_IS.pdf) [In Ukrainian].

21. Shaposhnykov, K., Kochubei, O., Grygor, O., Protsenko, N., Vyshnevskaya, O., Dzyubina, A. (2021). Organizational and Economic Mechanism of Development and Promotion of IT Products in Ukraine. *Estudios de economía aplicada*, 39(6).

22. Zhavoronok A., Chub A., Yakushko I., Kotelevets D., Lozychenko O., Kupchyshyna O. (2022). Regulatory Policy: Bibliometric Analysis Using the VOSviewer Program. *International*

Journal of Computer Science and Network Security, 22(1), 39-48.

23. Zhavoronok, A., Kosach, I., Duka, A., Starchenko, G., Myhaylovska, O. (2019). Socioeconomic viability of public management in the context of European integration processes. *Administratie si Management Public*, 35, 139-152.

24. Zhavoronok, A., Popelo, O., Shchur, R., Ostrovska, N., Kordzaia, N. (2022). The role of digital technologies in the transformation of regional models of households' financial behavior in the conditions of the national innovative economy development. *Ingénierie des Systèmes d'Information*, 27(4), 613-620.

25. Honta, O. I., Dubyna, M. V. & Pilevych, D. S. (2013). Formuvannia komplementarnoi investytsiinoi polityky Ukrainy: vyklyky hlobalizatsii ta vymohy ekonomichnoi bezpeky. Chernihiv: Chernihivskiy derzhavnyi instytut ekonomiky i upravlinnia [In Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 20.12.2022

Прийнята до публікації 25.12.2022